

ВІДГУК

офіційного опонента – кандидата юридичних Чумака Володимира Валентиновича на дисертаційне дослідження Моїсєєва Михайла Сергійовича «Адміністративно-правовий статус Державного бюро розслідувань України», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Актуальність теми дисертаційного дослідження. Тенденція до зростання службової злочинності, а також організованої злочинності обумовила проведення реформи правоохоронних органів України. Так, у 2014 році було істотно змінено повноваження органів прокуратури України та створено Національне антикорупційне бюро України, а у 2015 році відповідно прийнято Закон України «Про Державне бюро розслідувань», яким передбачено засади створення й діяльності правоохоронної структури уповноваженої здійснювати протидію та боротьбу зі злочинцями, що вчиняються посадовими особами органів державної влади та місцевого самоврядування, співробітниками правоохоронних органів та військовослужбовцями. Зважаючи на появу нового суб'єкта правоохоронної діяльності в системі державних органів дискусії щодо доцільності існування ДБР в наукових колах лише набули актуальності, це ж стосується розмежування повноважень бюро з іншими правоохоронними органами, формування складу, а також визначення механізму його підзвітності та підконтрольності.

Виходячи з викладеного актуальність теми дисертаційного дослідження Моїсєєва Михайла Сергійовича є очевидною. Крім того про актуальність теми дисертаційного дослідження свідчить те, що робота виконана відповідно до Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», схваленої Указом Президента України від 12 січня 2015 року, Стратегії розвитку наукових досліджень Національної академії правових наук України на 2016–2020 роки, затвердженої Постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 3 березня 2016 року та у межах плану науково-дослідної роботи Навчально-наукового інституту права Сумського державного університету «Система

критеріїв зовнішнього моніторингу діяльності єдиного правоохоронного органу у сфері забезпечення фінансової та економічної безпеки держави» (номер державної реєстрації 0118U003575).

Обґрунтованість наукових досліджень дисертації, їх достовірності й новизни. Ступінь обґрунтованості та достовірності результатів наукового дослідження підтверджується використанням низки загальних та спеціальних наукових методів наукового пізнання. Вони свідчать про теоретичний рівень підготовки дисертанта, його обізнаність у сучасних правових проблемах, що стосуються визначення адміністративно-правового статусу Державного бюро розслідувань України.

Окрім цього їх застосування визначає логічну побудову дисертації, та дозволяє послідовно реалізувати мету і завдання дослідження, серед яких: розглянути в історико-правовому аспекті становлення ДБР; визначити місце ДБР у системі правоохоронних органів держави; розкрити поняття та сутність адміністративно-правового регулювання діяльності ДБР; визначити поняття й елементи адміністративно-правового статусу ДБР; охарактеризувати принципи організації та діяльності ДБР; розкрити поняття, особливості повноважень ДБР та адміністративно-правові форми їх реалізації; узагальнити організаційну структуру ДБР; встановити сутність та особливості юридичних гарантій діяльності ДБР і юридичної відповідальності його співробітників; вивчити зарубіжний досвід організації та діяльності державних органів, які здійснюють досудове розслідування щодо працівників правоохоронних органів, військовослужбовців, суддів і вищих посадових осіб держави; надати пропозиції щодо вдосконалення адміністративно-правового статусу ДБР.

Наукова новизна підтверджується також тим, що дисертантом вперше: надано визначення поняття «адміністративно-правове регулювання діяльності ДБР» (с. 54); виділено особливості та класифіковано джерела адміністративно-правового регулювання діяльності ДБР (с. 68–69); запропоновано авторське бачення змісту адміністративно-правового статусу ДБР (с. 80–81).

Досягнення дисертантом поставленої на початку мети дослідження обумовлюється також вивченням зарубіжного досвіду організації та діяльності органів з протидії та боротьби з високопосадовою та організованою злочинністю (с. 166–174). Позитивним є й те, що дисертантом сформульовано низку пропозицій щодо удосконалення адміністративно-правового статусу ДБР (с. 186–188).

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вони становлять як науково-теоретичний, так і практичний інтерес:

– науково-дослідній сфері – положення та висновки дисертації є основою для розробки подальших напрямків удосконалення адміністративно-правового статусу ДБР (Акт про впровадження результатів дисертаційного дослідження у наукову діяльність Сумського державного університету від 15.02.2019 р.; Акт про впровадження результатів дисертаційного дослідження у наукову діяльність Кримінологічної асоціації України від 04.02.2019 р.);

– правотворчості – під час опрацювання змін і доповнень до нормативно-правових актів, а також прийняття нових законів та підзаконних актів, якими регламентується адміністративно-правовий статус ДБР;

– освітньому процесі – в юридичних та інших навчальних закладах під час підготовки монографій, методичних рекомендацій, підручників, навчальних посібників з дисциплін «Адміністративне право» й «Судові та правоохоронні органи»; на сьогодні їх вже використовують під час викладання лекційного матеріалу й проведення семінарських занять із зазначених дисциплін у Сумському державному університеті (Акт про впровадження результатів дисертаційного дослідження освітній процес Сумського державного університету від 12.02.2019 р.).

Повнота викладення матеріалів в публікаціях положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Результати дисертаційного дослідження достатньою мірою оприлюднені, а зміст та оформлення дисертації відповідають як положенням дисертації так і вимогам, які до них існують. Основні положення роботи знайшли відображення у шести наукових статтях,

опублікованих у наукових фахових виданнях України та наукових періодичних виданнях зарубіжних держав, та чотирьох тезах наукових доповідей на міжнародних науково-практичних конференціях. Зміст автореферату відповідає основним положенням дисертації.

Дисертація являє собою цілісне і якісно оформлене наукове дослідження.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації. В цілому позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження М. С. Моїсєєва, вважаємо за необхідне звернути увагу дисертанта на окремі положення роботи, що мають спірний характер та недостатньо аргументовані:

1. На сторінці 80 дисертаційного дослідження дисертант пропонує авторське визначення поняття «адміністративно-правовий статус ДБР», зважаючи на яке до структури адміністративно-правового статусу ДБР відносить компетенційно-цільовий блок, організаційно-структурний блок, блок юридичних гарантій та юридичної відповідальності. Разом з тим очевидною є певна неузгодженість позицій дисертанта. Оскільки викладене ним розуміння поняття «адміністративно-правовий статус» прямо не акцентує увагу на юридичних гарантіях та юридичній відповідальності ДБР.

2. На сторінці 122 дисертації наведено авторське визначення поняття «повноваження ДБР» як сукупності визначених підзаконними актами та законами прав і обов'язків ДБР, які визначають межі його компетенції і відповідно місце серед державних органів і є обов'язковим для виконання ним визначених у ст. 3 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» завдань. Однак доцільно зауважити, що не повноваження визначають межі компетенції державного органу, а навпаки від компетенції суб'єкта залежить обсяг його повноважень, зважаючи на що дисертанту доцільно уточнити запропоноване ним поняття.

3. Розглядаючи організаційну структуру ДБР дисертант зазначає, що керівник ДБР згідно з національним законодавством призначається на посаду Президентом України за поданням Прем'єр-міністра України та відповідно до подання конкурсної комісії (с. 125), але відсутнє авторське бачення, що

стосується доцільності останніх пропозицій щодо внесення змін в Закон України «Про Державне бюро розслідувань».

4. Потребує конкретизації пропозиція дисертанта щодо закріплення в Законі України «Про Державне бюро розслідувань» такої підстави припинення повноважень його керівника як неефективності діяльності бюро протягом двохрічного періоду (с. 142), оскільки відповідно до останніх законодавчих ініціатив пропонується закріпити за Президентом України повноваження призначати на посади та звільняти з посади Директора Державного бюро розслідувань, зважаючи на що між парламентом та главою держави можуть виникати конфлікти, які негативно позначатимуться на діяльності бюро.

Вказані недоліки мають дискусійний характер та не є визначальними для позитивного відгуку на дисертаційне дослідження Моїсеєва Михайла Сергійовича.

Висновок. Дисертаційне дослідження Моїсеєва Михайла Сергійовича «Адміністративно-правовий статус Державного бюро розслідувань України», є завершеною працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують наукову проблему, визначену її назвою, відповідає вимогам п. 11 Постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 «Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів», а її автор – Моїсеєв Михайло Сергійович заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07: адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:
Т.в.о. начальника відділу
організації наукової роботи
Харківського національного
університету внутрішніх справ
кандидат юридичних наук

В.В. Чумак